

Volikogu ei saa olla parem kui tema valijad

20. oktoobril tuleb vallaelanikel otsustada, kellele usaldada omavalitsuse töö korraldamine järgnevas kolmeks aastaks. Valida on võimalik inimeste hulgast, kes kandideerimisega on väljendanud valmisolekut vallaelu kujundamisel kaasa aidata. Tõstamaa vallas on, kelle hulgast valida, sest volikogu 9 kohale kandideerib 22 inimest. Kandidaadid on koondunud kolme erineva nägemusega valimisliitu ja lisaks on üks üksikkandidaat oma tõekspidamisestega.

Oma riik tähendab õiguste kõrval ka kohustusi. Mõnikord on need üsna väikesed, kuid ometigi jäävad paljude poolt täitmata. Üks demokraatliku riigi tunnuseid on valimised ja kodanike moraalne kohustus on seal osaleda. Seepärast tuleks tulla ja 20. oktoobril valida omale meelepärane kandidaat. Muidu tuleb leppida teiste tehtud valikuga ja see ei pruugi meeldida.

Hõlbustamaks valimistel osalemist, liigub vallabuss 20. oktoobril järgmistel marsruutidel:

10.30 Päraküla endine karjäär – Seliste – Pootsi ja tagasi Pootsist 11.30
11.15 Munalaid – Pootsi ja tagasi Pootsist 12.15
12.45 Kavaru – Kõpu – Pootsi ja tagasi Pootsist 13.30
14.30 Vaiste – Rammuka – Kastna – Tõstamaa ja tagasi Tõstamaalt 16.00
Manija elanike jaoks väljub liinipaati Manija sadamast 11.00, edasi buss 11.15 Munalaiu sadamast Pootsi ja tagasi 12.15. Liinipaati väljub Munalaiust 12.30.

Täna lehes:

<i>Valimisliit Koduvald Tõstamaa</i>	lk 2
<i>Valimisvõitlusest</i>	lk 5
<i>Tervist kõigile</i>	lk 7
<i>Kui tergijaid, siis nägijaid</i>	lk 7
<i>Õpilasmalev 2002</i>	lk 8
<i>Kas vajame noortevolikogu</i>	lk 9
<i>Valla laste- ja noortelaagrist</i>	lk 9
<i>Lasteaia lood</i>	lk 10
<i>Lugemissoovitus</i>	lk 10
<i>Seliste küllatoast</i>	lk 11
<i>Vastuartikkel</i>	lk 11
<i>Õnnitlused ja kuulutused</i>	lk 16

Kandidaatide koondnimekiri

20.10.2002.a. Tõstamaa vallavolikogu valimisteks

Valimisliit Koduvald Tõstamaa

Nr. 101 Alo Adler
Nr. 102 Leo Langus
Nr. 103 Peeter Lapp
Nr. 104 Ene Lehtsalu
Nr. 105 Mihkel Lühiste
Nr. 106 Avo Miidu
Nr. 107 Enn Martson
Nr. 108 Toomas Mitt
Nr. 109 Elsa Rand

Nr. 110 Urmas Reinfeldt
Nr. 111 Toomas Rõhu
Nr. 112 Leo Salk
Nr. 113 Heino Tamm
Nr. 114 Katrin Tõnisson
Nr. 115 Eduard Vilbre
Nr. 116 Elfi Vool

Valimisliit Vaimu Vägi

Nr. 117 Aleks Tropp

Nr. 118 Jaak Tomson
Nr. 119 Riho Väli

Valimisliit Tõstamaa Lusti Ja Lõbu Selts

Nr. 120 Mait Janson
Nr. 121 Marek Jaansoo

Üksikkandidaadid

Nr. 122 Madis Veskimägi

VALIMISLIIT KODUVALD TÕSTAMAA

Valimisliit Tõstamaa on loodud 1993. aastal ja rääkinud sellest ajast kaasa vallaelu kujundamisel. Aastate jooksul on inimesi vahetunud, kuid põhimõtted jäänud samaks:

- Valimisliit Tõstamaa ühendab tegusaid inimesi, kes lisaks volikokku kuulumisele või kandideerimisele räägivad ühel või teisel moel vallaelu kujundamisel kaasa.

- Tegevuse eesmärgiks on elukvaliteedi tõus vallas. Me ei anna ilusaid lubadusi, sest täitmine ei sõltu ainult meist, vaid ka vahenditest ja võimalustest. Traditsiooniliselt esitame enne valimisi tegevuskava,

mida olemasolevaid võimalusi kasutades maksimaalselt täita püüame.

- Me ei raiska aega ega energiat omavahelisele tülitsemisele. Vaatamata erinevatele seisukohtadele oleme teinud konstruktiivset koostööd ja vajadusel olnud võimelised langetama ka raskeid, kuid eluliselt vajalikke otsuseid.

- Hea koostöö volikogu ja vallavalitsuse vahel, samuti meie hinnangul enamiku vallaelanikega ja asutuste-ettevõtjatega on võimaldanud mõndagi korda saata. Õnnestunud on asjad, mis lahkkelide korral ei oleks

olnud võimalikud. Samas ei saa meeldida kõigile ja nii on ka meil oma väike opositsionääridest fänklubi.

- Oleme püüdnud täita tasakaalustatult kõiki omavalitsuse ülesandeid ega ole arendanud mõnda valdkonda teiste arvelt, samuti peame oma tegevuses silmas valda tervikuna.

- Oleme omandanud omavalitsuse tegevuseks vajalikud kogemused. On juurde tulnud uusi liikmeid ja seekordki on nimekirjas üle poole neid, kes eelmisse volikokku ei kuulunud. Järjepidev areng teeb võimalikuks pikaajaliste projektide realiseerimise.

MIS TEHTUD, KUIDAS EDASI ?

Ootused omavalitsusele on tihti väga suured ning oodatakse, et omavalitsus lahendaks kõik elus ettetulevad probleemid. Loomulikult püüame piirkonda arendada igati, kuid eeskätt saab omavalitsus tegelda sellega, mis on tema pädevuses ja milleks on vahendid, õigused ja kohustused.

Tegevuse kavandamisel oleme asetanud lati küllaltki kõrgele, et oleks, mille poole püüelda. Nii ka enne eelmisi valimisi (vt. vallaleht oktoober 1999). Seadsime eesmärgiks täita võimalikult hästi omavalitsuse kohustuseks olevaid ülesandeid, pakkuda munitsipaalsüsteemi poolt inimsõbralikku ja kvaliteetset teenust. Kas see on õnnestunud, otsustavad vallakodanikud. Et tehtut ja kavandatavat ei saa vaadata lahus, esitame ka alljärgnevalt tehtu ja kavandatava koos.

Juhtimine. Oleme pidanud tähtsaks demokraatiat ja tegevuse avalikustamist. Tähtsamast oleme kirjutanud vallalehes, paigaldanud info edastamiseks infostendid, infot on võimalik saada valla interneti koduleheküljelt. Kuigi sellist kohustust pole, oleme loonud oma külakoosolekute traditsiooni ja koha-pealse huvi korral valinud küla-vanemad. Oleme korraldanud kokkusaamisi suurematele huvigruppidele (talunikud, õpetajad, pensionärid jne.). Samas peab koostöö ja huvi olema kahepoolne. Koostati ja kinnitati töömahukas, kuid juhtimise

seisukohalt väga oluline valla arengukava 2000-2003.

Kolme aasta jooksul on volikogu kinnitanud 56 määrust ja 115 otsust. Suuremahulisemad on valla, keskkooli ja soojamajanduse arengukavad, jäätmekäitluseeskiri, vallavalitsuse hallatavate asutuste uued põhimäärused, ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni eeskiri, mitme sihtasutuse loomine jne.

Vallavalitsus on pidanud 75 istungit, kinnitanud 32 määrust ja 288 korraldust. Nende hulka pole arvestatud maade tagastamise ja erastamise korraldusi.

Vallavalitsuse tegevuses oleme suutnud järjest suurenevaid kohustusi täita suhteliselt väikse arvu spetsialistidega, hoides kokku halduskulusid. Suhteliselt edukad oleme olnud projektide teostamisel, sest nendega on kolmel viimasel aastal kokku õnnestunud juurde tuua ühe valla aastaelarve jagu raha ehk ca 10 miljonit krooni. *Edasine:*

- Pakkuda kvaliteetset, demokraatlikku ja inimsõbralikku avalikku teenust

- Omavalitsuse tegevus peab olema jätkuvalt avalikustatud, vallaelanikel kaasaráakimisvõimalus (vallaleht, külakoosolekud, infostendid, uus interneti kodulehekülj)

- Soovime teha valla arendamisel koostööd kõigi koostööhuvilistega

- Võtta vastu uus arengukava ja detailplaneering

Sotsiaalhoolekanne. Toetused on jõudnud õiglaselt abivajajani, sest

pole kuulnud selles osas pretensioone peale selle, et raha on vähe. Kui mõned aastad tagasi kaeti riigi poolt ka täiendavad toetused, siis nüüd on need ära langenud ja oleme pidanud eraldama vahendid omavalitsuse eelarvest, tänavu 150 tuhat krooni.

Kõigile valla õpilastele ja lasteaialastele on omavalitsus tasunud poole koolilõunast. Lisaks on paljulapselistel ja vähekindlustatud peredele olnud täiendav soodustus sellest veel 50 või 75 % ulatuses. On loodud oma vanurite tähtpäevadel meelepidamise süsteem. Sotsiaalkomisjonis läbiarutatud põhjal on toetatud ravikindlustuseta inimesi ravikulude katmisel, invavahendite muretsemist, vanureid küttepuude muretsemisel, puuetega lapsi koolikulude katmisel, maksnud matuse-, kooli-, kriisiabi- ja sünnitoetust, samuti oleme rakendanud töötuid hädaabitöödel.

Kavandasime sotsiaal-maja rajamise, tänaseks on neid kaks. Alustatud on avahooldusega ja tööle võetud pereabiline-tugiisik.

Vaegurlusekspertiisikomisjoni otsuse alusel on määratud ja on oma hooldaja 35 inimesel. Remonditud on hooldekodu pesemis- ja köögi ruumid, pandud uus katus, parandatud ja värvitud välisvooder. Eeltööd ja eskiisprojekt on olemas teise korruse väljaehitamiseks, kuid seni ei ole vahendeid selleks jätkunud. Vajadusel on hooldekodu baasil pakutud turvakoduteenust.

(järg lk 3)

(algus lk 2)

Kirjutatud projektidega oleme toonud täiendavaid vahendeid 0,5 miljonit krooni.

Kavandata:

- Sotsiaalabi ja teenused jõuavad endiselt õiglaselt abivajajani
- Arendada edasi juba toimivat valla sotsiaalsüsteemi
- Teostada töötute aktiveerimiskeskuse projekt, mille kaudu osutatakse abi töökoha leidmisel, rakendatakse hädaabitöödel, osutatakse psühholoogilist abi jne.
- Koostöös Shalomiga luua piirkondlik hoolekandekeskus ja töötada välja selle arengukava (maakonna tegevuskava)
- Rakendada täiskohaga tööle avahooldustöötaja ja pereabiline-tugiisik
- Tugiisikuteenuse laiendamine - ka psühhikahäiretega inimestele.

Haridus.

Eesmärgiks on olnud pakkuda vallas kaasaegset konkurentsivõimelist haridust. Arvan, et seda on pakutud, ja need, kes on soovinud ning selleks tööd teinud, on saanud edasiõppimist võimaldavad teadmised. Probleemiks on osa õpilaste soovimatus õppida, samuti enamikku koole kummitav õpetajatepuudus.

Välja on töötatud valla hariduse ja Tõstamaa kooli arengukavad. Huvihariduse osas on muusikalist huviharidust võimalus saada loodud puhkpillistuudios ja käesolevast aastast ka klaveriõpetuses. Kahjuks ei ole spetsialistide puudusel õnnestunud täita kavandatut spordi ja kunsti valdkonnas.

Kavandatud puuetega laste õpetamine ei osutunud laste vähesuse ja erilise spetsiifika tõttu otstarbekaks ja praegu toetatakse nende õppimist olemasolevates eriopeasutustes.

Ei ole õnnestunud lõpetada Tõstamaa kooli remonti, kuna riigieelarvepoolne toetus jäi säästueelarve tõttu kavandatust väiksemaks. Täna on tehtud töid 12 miljoni eest ehk 2/3 ulatuses vajaminevast.

Olime sunnitud tegema ümberkorraldusi koolivõrgus, kuna vastasel korral oleksime sattunud finantsilisel väga raskesse olukorda. Tehtu on andnud kavandatud tulemused ja täna on vahendid normaalseks

õppetöökaks olemas. Oleme muretsenud sobiva bussi õpilastranspordiks ja loonud oma õpilasiinide süsteemi.

Oleme alustanud Tõstamaa lasteaia järk-järgulist sanitaarremonti.

Toimiva nädalakooliprojektiga on valla haridusel kasutada täiendavalt 450 tuhat krooni aastas.

Kavandata:

- Võimaldada lastele vallas võimalikult hea, konkurentsivõimeline ja kaasaegne alus-, alg-, põhi- ja kesk- ning huviharidust.
- Lõpetada riigieelarve ja mõisakoolide programmi toetusel Tõstamaa keskkooli kapitaalremont.
- Ehitada välja kaasaegne õpilaskodu (projekt käivitatud).
- Jätkata Tõstamaa lasteaia sanitaarremonti.
- Õiguskorra tugevdamine õpilaste hulgas.
- Parandada võimalusi vaba aja sisukamaks veetmiseks.
- Rajada kaasaegne laste mänguväljak (esitatud projektile pole seni vahendeid eraldatud).

Elamu ja kommunaalmajandus, veevarustus, kanalisatsioon

Elamu kommunaalmajanduses seadsime lati kõrgele ega suutnud sellest üle hüpata. Samas on tänaseks enamuse kavandatud projektidega alustatud ja lahendusteed olemas. Probleemiks pole olnud suutmatust kavandatut ellu viia, vaid paljude tarbijate suutmatust täna teenuste eest tasuda.

Tõstamaa joogivee puhastamiseks on projektiga saadud vahendid keskkonnainvesteeringute keskusest. Välja on kuulutatud pakkumismenetlus ja oktoobrikuu jooksul tuleb valida parim lahendus ja tööde teostaja. On paigaldatud uued seadmed Tõhela ja Värati pumbajaama. Samuti on lahendatud segased omandisuhted Tõhela, endises KEK-i, Värati, Seliste ja Pootsi pumbajaamas. Oleme töötanud välja ja vastu võtnud valla vee-eeskirja ja kehtestanud teenuste hinnad, mis võimaldavad investeerida. Vaatamata mitmele poole esitatud projektidele, ei ole leitud vahendeid Tõstamaa ida-lääne suunalise vee-kanalisatsioonitrassi väljaehitamiseks. Täna on toetuse eraldamine võetud maakonna lähiaastate tegevuskava projekti.

Tööle on rakendatud Tõhela biopuhasti, kuid renoveerimise käigus on selgunud vajadus paigaldada täiendavalt üks ülepumpamisjaam ja seega tuleb töödega järgmisel aastal jätkata. Lahendatud on Pootsi kooli vee-probleem.

Energiasäästu programmi rahadega on välja töötatud ja kinnitatud valla soojamajanduse arengukava. Tänu sellele oleme suutnud koostada Taani poolse välisparteri abiga katlamaja rekonstrueerimise finantskeemi. Välja on kuulutatud riigihange ja projekti õnnestumisel peavad tööd olema tehtud märtsiks, sest siis lõpeb välisabi programm.

Kavandata:

- Renoveerida Tõstamaa katlamaja, tasakaalustada süsteem soojus-sõlmedega.
- Realiseerida projekt "Tõstamaa joogikõlbulik vesi"
- Remontida Pootsi, Seliste, Tõhela pumbajaamad, alustada järk-järgult Tõhela joogiveesüsteemi kaasajastamist
- Tõhela biopuhasti remondi lõpetamine ja täiendava ülepumpamisjaama paigaldamine
- Ehitada välja Pootsi reoveepuhasti
- Tõstamaa aleviku kanaliseerimise ja veevarustusprojekti lõpetamiseks ehitada välja aleviku ida-lääne suunaline vee-kanalisatsioonitrass

Munitsipaalteede korrashoid

Oluliselt on suurenenud munitsipaalteede korrashoiuks eraldatud vahendid ja seetõttu oleme saanud teha teedele kvaliteetsemat ja suuremahulisemat hooldust (hõõvel, kraavide puhastus ja truupide ehitus, teeäärte niitmine, aukude parandus). Mitmel pool on parandatud kruusakatet, puhastatud teeääri võsast, ehitatud 8 uut truupi. Kapitaaletsemalt on vastavalt teehoiukavale remonditud Peerni (vajab veel osalist kruusakatte parandust), Puti, Võidu, Sutiranna ja Manija teed ja väiksemal määral veel mitmed. Kõnniteest bussijaamast koolini on tehtud pool.

Mustkatte alla on viimata ehitajate tee ja Metsa tänav, kuna teeseaduse muudatus nullis kavandatud kütuseaktsiist laekuma pidanud vahendid.

(järg lk 4)

(algus lk 3)

Riigilt on taotletud Tõhela tee mustkatte alla viimist ja on lootust, et see võetakse maakonna lähiaastate tegevuskavva.

Kavandata:

- Taotleda riigipoolset Tõhela tee mustkatte alla viimist, esimeses etapis külavaheline osa km 13,0-18,5 ja teises etapis km 5,0-13,0
- Taotleda suuremate teede üleandmist riigiteedeks.
- Tagada munitsipaalteede sõidetavus ja korraline hooldamine.
- Jätkata kruusakatete parandustöid
- Katta mustkattega Metsa tänav ja Ehitajate tee.
- Kapitaalsemalt remontida Riida, Vihakse, Kastna kadastiku teed.
- Ehitada välja kõnnitee alevi liivamäelt kuni Lõuka tee ristmikuni ja postkontori eest kuni Ringi tänavani.

Vallasisene transport

Igal koolipäeval on käigus neli õpilasliini kogupikkusega 220 km. Õpilasliinid loovad vallasisese suurema liikumisvõimaluse ka täiskasvanutele. Muretsetud on liinide teenindamiseks sobiv buss.

Vajalikud remonttööd on tehtud Manija liinipaadi kehtivatele nõuetele vastavaks viimiseks. Samuti tellib vald vajadusel praamireisid Manijaga ühenduse pidamiseks

Kultuuriasutuste ja spordibaaside ülalpidamine

Täna on valla kohustuseks kultuuriasutuste ja spordibaaside ülalpidamine. Tegevus nendes peaks käima oma ja eraalgatuse korras ja kulud katma tegutsejad. Suuremates linnades see nii ongi, kuid maal, arvestades elatustaset täna - ebareaalne. Seepärast oleme võimaluste piires kultuuritegevust toetanud. Samas on heameel, et ka meil on tekkinud kümnekond seltsi. Tööle on võetud valla kultuurijuht, kes peaks kogu tegevust korraldama. Remonditud on Tõhela rahvamaja ja valla kõigi kolme raamatukogu ruumid. Tõstamaa ja Tõhela raamatukogudesse on loodud elavat kasutamist leidvad internetipunktid. Pootsis on see jäänud tegemata, kuna sidesüsteemid ei ole seda seni võimaldanud. Veel on korrastatud vabaõhulava ja Manija külakeskus

ning eraldatud ruumid Seliste külatoale.

Kuigi kirikud ei kuulu vallale ja nende hooldamine valla kohustuste hulka, on õnnestunud koos väliseestlastega Rootsist korrastada Seliste kirik, konserveerida Tõhela kirik ja koostöös muinsuskaitsega taastatud Tõstamaa kiriku torni kivist osa.

Kavandata:

- Lõpetada Tõstamaa raamatukogu väljaehitamine
- Sidevõimaluste tekkimisel rajada internetipunkt Pootsi raamatukogu juurde
- Teostada Tõstamaa rahvamaja järk-järguline sanitaarremont
- Pakkuda kultuurilisi tegevusvõimalusi erinevale eale ja huvigruppidele
- Noorte vaba aja sisustamine
- Toetus omaalgatusele, suurendada omaalgatustoetusi

Keskkond, heakord

Oleme lähtunud ütlusest, et loodust ei ole me saanud kingiks oma vanematelt vaid võtnud laenuks oma lastelt.

Keskkonnatehnilistest rajatistest KIK-i projekti raames ehitatud veetasest säilitav kalatrepp. Looduskeskkonda säästavad Tõstamaa ja Tõhela puhastid. On loodud valla oma prügikäitlussüsteem, samas puudub efektiivne kontrollimehanism ja osa inimesi eelistab prügi ikka metsa viia. Kogutakse ohtlikke jäätmeid. Keskkonnaministeeriumi ettekirjutuse kohaselt on suletud Lepaspää prügmägi ja see konserveeritakse nõuetekohaselt (projektiga alustatud) Toimivad valla heakorrakonkurss ja Värvivid valda projekt. Kavandatud turismiprojektiga lootsime korrastada supelrannad, kuid projekti ei ole seni õnnestunud teostada ja seni on korrastatud vaid Tõhela järve äärne plats.

Loodud on sihtasutus Kihnu Väina Merepark ja see on liitunud Biosfääri programmiga.

Kavandata:

- Täiustada olemasolevat prügikäitlussüsteemi ja muuta efektiivsemaks kontrollimehanism.
- Jätkata heakorrakonkursi ja värvid valda projekte.
- Jätkata looduslikult ja kultuuriliselt omapärase piirkonna esiletõstmiseks,

looduslike koosluste ja kultuuripärandi säilitamiseks ning sobiva majandustegevuse arendamiseks Kihnu Väina Merepargi projekti.

- Korrastada supelkohad ja rajada telkimisplatsid.

- Teostada Ermistu-Tõhela vee- taseme ökoloogiline uuring ja vajalikud tööd, kalavarude säilitamine

Korralduste ja päästeteenistus

Koostöös maakonna päästeteenistusega on remonditud vallale kuuluvad päästekomando ruumid ja asfalteeritud majaesine. Komando on antud üle päästeteenistuse alluvusse, mille tulemusena on tegevus muutunud professionaalsemaks.

Avaliku korra tagamine on politsei ülesanne. Kuna politsei ei ole olnud Tõstamaal ülesannete kõrgusel (täitmata konstaablikoht, olematu kriminaalpreventatiivne tegevus jne.), oleme olnud sunnitud sellega tegelema. Oleme püüdnud leida noori, keda suunata politseikooli õppima, toetanud politseid korteri-, side- ja transpordi osas. Tegevus on kandnud ajutisi vilju, kuid mitmed politseinikuks õppijad sisendavad lootust. Sisseõppimised sundisid päästemeetme baasil asutama sihtasutuse Tõstamaa korralduste, mis täna osutab valveteenust paljudele objektidele. Kolm korda üle öla sülitades võib tõdeda, et olukord on kardinaalselt paranenud.

Õiguskorra tugevdamiseks noorte hulgas oleme loonud alaealiste komisjoni.

Edasine:

- Luua Tõstamaale konstaablipunkt
- Kui endiselt ei toimi, toetada munitsipaalpolitsei loomise ideed.
- Tugevdada õiguskorda noorte hulgas, üritada selles osas rakendada nn. nulltolerantsi ideed
- Toetada jätkuvalt politsei tegevust
- Sobivate kandidaatide otsimine ja suunamine politseikooli
- Arendada edasi sihtasutuse Tõstamaa Korralduste tegevust

Tervishoid

Omavalitsuse ülesandeks on korraldada tervishoidu. Perearstile on antud kasutada tervisekeskus ja perearsti kulud katab lepingu alusel haigekassa.

(järg lk 5)

(algus lk 4)

Lepingu alusel Kalmer Lepiku hambaraviga õnnestus tuua Tõstamaale ka hambaraviteenus, mis on ajuti arsti puudumise taha takerdunud.

Edasine:

- Arendada olemasolevat edasi
- Töötada välja uue perearstikeskuse rajamise projekt
- Taotleda riigipoolset ööpäevase perearstiteenuse finantseerimist.

Majandus

Ettevõtluse ja majanduse areng on endiselt Tõstamaa valla arengu võtmeküsimus. Ettevõtlussektori olukorra määravad ettevõtjate ja investorite olemasolu, omavalitsus selles sektoris otseselt tegutseda ei saa, küll aga aidata kaasa ühisprojektide ja tingimuste loomisega. Omavalitsuse seisukohalt oleks ideaalne, kui ettevõtlust oleks nii palju, et kõigile soovijatele jätkuks kohapeal jõukohast, äraelamist ja eneseteostust võimaldavat tööd. Täna see nii ei ole. Oleme püüdnud olukorda muuta, ehitades välja puhastusseadmed ka võimaliku tööstustegevuse tarbeks, aidanud lahendada hoonete omandiküsimusi, ostnud teenuseid võimalusel kohapealsetelt ettevõtjatelt, maakorralduses reserveerinud tootmismaad, püüdnud vahendada tööhõivet (Maseko projekt), reklaaminud piirkonda. Oleme püüdnud leida ettevõtjaid ja investoreid.

Kavandata:

- Otsida piirkonda jätkuvalt ettevõtjaid ja investoreid
- Reklaamida ja teavitada piirkonna investeerimisvõimalustest valla interneti koduleheküljel, Pärnumaa ettevõtlusleheküljel Invest 69 jne.
- Alustada Tõstamaa tehnoküla projekti
- Teha ettevalmistustööd ja olla valmis võimalikuks Euroopa Liidu ettevõtluse arendamise tugisüsteemide vahendite kasutamiseks
- Tunnustada valla parimaid ettevõtjaid
- Kihnu väina merepargi raames teostada alustatud kohalikud turismiarendusprojekt ja ökomajanduse projekt

Valimisliit **KODUVALD TÕSTAMAA** kutsub Sind vestlusringi teemal

MIS TEHTUD, KUIDAS EDASI

Kolmapäeval, 9. oktoobril kell 15.00
Kastnas Sarapuu talu saunas

Kolmapäeval, 9. oktoobril kell 18.00
Pootsi koolimajas

Neljapäeval, 10. oktoobril kell 17.00
Manija külakeskuses

Esmaspäeval, 14. oktoobril kell 18.00
Tõstamaa rahvamajas

Teisipäeval, 15. oktoobril kell 11.00
Kavarus Aadu talus

Teisipäeval, 15. oktoobril kell 19.00
Tõhela rahvamajas

Kolmapäeval, 16. oktoobril kell 17.00
Seliste külatoas

Tule arutama koduvalda seonduvatel teemadel!

Oleme valmis jätkama kui valijad meid toetavad.**Valimisliit KODUVALD TÕSTAMAA**

101	<i>Alo Adler</i>	<i>tudeng</i>	<i>Tõstamaa</i>
102	<i>Leo Langus</i>	<i>FIE</i>	<i>Kastna</i>
103	<i>Peeter Lapp</i>	<i>tootmisjuht</i>	<i>Tõhela</i>
104	<i>Ene Lehtsalu</i>	<i>õpetaja</i>	<i>Tõstamaa</i>
105	<i>Mihkel Lühiste</i>	<i>maamõõtja</i>	<i>Tõstamaa</i>
106	<i>Avo Miidu</i>	<i>masinamees</i>	<i>Kastna</i>
107	<i>Enn Martson</i>	<i>oü juhataja</i>	<i>Tõstamaa</i>
108	<i>Toomas Mitt</i>	<i>koolipapa</i>	<i>Pootsi</i>
109	<i>Elsa Rand</i>	<i>talunik</i>	<i>Kavarus</i>
110	<i>Urmas Reinfeldt</i>	<i>koolmeister</i>	<i>Tõstamaa</i>
111	<i>Toomas Rõhu</i>	<i>vallavanem</i>	<i>Tõstamaa</i>
112	<i>Leo Salk</i>	<i>talunik</i>	<i>Tõhela</i>
113	<i>Heino Tamm</i>	<i>metsnik</i>	<i>Tõstamaa</i>
114	<i>Katrin Tõnisson</i>	<i>müüja</i>	<i>Tõstamaa</i>
115	<i>Eduard Vilbre</i>	<i>metsandusspetsialist</i>	<i>Seliste</i>
116	<i>Elfi Vool</i>	<i>majandusjuhataja</i>	<i>Peerni</i>

VALIMISVÕITLUSEST

Lugedes eelmisest vallalehest Jaak Tomsoni artikleid, tõdesin, et ka Tõstamaale on jõudnud populistlik valimisvõitlus: leia süüdlane, süüdistada, anna populaarseid lubadusi (reaalsus pole oluline) ja kiida ennast. Viies artiklis olid negatiivsed tegelased vallavalitsus, volikogu ja eriti vallavanem. Oma tegemisi kaunistati aga väljenditega ilus kõrvale, meeldiv silmale, meeldivalt vesteldes, üksteist tänades ja lõpuks avaldati üks saadud tänukirgi. Ise loodan, et olen sellisest valimisvõitlusest suutnud senini hoiduda ega taha seda nüüdki teha. Kirjutama panevad aga artiklites olnud küsimused ning mõni lausvale.

Inimesed kas arvavad, usuvad või teavad. Volikokku kandideerijatel ootaksin eeskätt teadmist ja huvi ennast asjadega kurssi viia. Kui Jaak Tomson oleks soovinud, võinuks esitada küsimused vallavalitsusele ja saadud informatsiooni põhjal oma arvamus kujundada. Artiklites tugineb ta aga "kultuurikomisjonis arvatule", kus teda ennast ei olnud, külapealt kuuldud jne.

Ei tea, kas Seliste inimesed on "hirmus õnnelikud" külatoale vallavalitsuse poolt eraldatud ruumi, väljamakstud ehitusmaterjalide ja töömehe palga üle. Minul on küll hea meel, et selle toel külataba avatud sai. Ehk oleks mõõbliigi saanud, kui eestvedajad oleks külaliikumise programmile projekti esitanud, nagu

soovitasime. Vallavalitsusel oli eraldatud summat raske leida, kuna eelarves seda ei olnud ja see tuli võtta teiste kulutuste arvelt. Võimalik on süüdistus: eelarves pole, miks kulutasite?

Külatoa avamisel oli omavalitsus esindatud volikogu kultuurikomisjoni esimehega, kes esines ka kõnega. Vallavanema osalemisel oleks ilmselt süüdistuseks olnud: tahab igal pool ise esineda.

Seliste ei ole nn. "riik riigis, kuhu raha ei eraldata". Teede hoolduseks, õpilastranspordiks, õpilaste koolikulude katmiseks, sotsiaalabiks jt. omavalitsuse kohustuste täitmisel kaetakse Seliste kulud võrdsetel alustel teistega.

(järg lk 6)

(algus lk 5)

Ei oska arvata, millel põhineb väide, et tegelikult on vallavalitsusel raha küll, seda raisatakse ja kulutatakse valesse kohta. Pean praegust kultuurikomisjoni kompetenseks otsustama, milliseid üritusi korraldada. Kui lillelaagrist tuldi vahetult enne vallapäevade kava ilmumist ja teatati ultimatiivsel toonil, et meie Selistes teeme nii, oli hilja midagi muuta. Veelgi vähem oli põhjust takistada eestvedajatel tegutseda. Ei kujuta, et keegi teeks nimme kaks kontserti ühel ajal, et ehk siis Selistesse tuleb vähem rahvast. Aga eks igaüks mõtle oma rikutuse astmel.

Vallapäevade kohta oli küsimus, kuhu kadus ja miks raisati Seliste külatoa 7 tuhande kõrval ülejäänud 33 tuhat (väitsin seda peast, tegelikult veelgi hullem 35 tuhat). "Raiskamine" oli mõisakontsert, Lusti ja Lõbu Seltsi üritus (võimenduse rent), laste tegemised (materjalid-auhinnad), ronimisein, jalgrattaorienteerumine (kaaridid), kirikukontsert (koos bussitranspordiga), Justament (mängis 4 tundi, mitte 3 lugu). Kõigi ürituste kulu kokku oli kokku 35000, piletimüügist laekus tagasi 21475. Seega kulutati vallaelarvest 13525 krooni. Kas see oli raiskamine, otsustavad vallapäevadel osalejad. Küsimuse võib ju asetada ka teistpidi: miks kulutati Seliste külatoale tervelt 7000 ja ülejäänud üritustele kokku ainult 13000.

Rängad on süüdistused 130000 krooni raiskamises Seliste kiriku remondiks ja "oma kukru täitmises". Valimisliidu Vaimuvägi programmis, kuhu ka Jaak Tomson kuulub, on kirjas, et üürivõlglastesse tuleb suhtuda aupaklikult. Minu arvates tuleb lisaks neile austada ka teisi inimesi ja mitte esitada süüdistusi arvamise põhjal.

Kui sügistuul lõhkus torni katuse ja kirik sattus hävimisohtu, eraldas vallavalitsus 27 tuhat krooni katuse taastamiseks. Järgmisel suvel Selistet külastanud väliseestlane proua Juta Nõmm lubas korraldada Seliste kiriku toetuseks korjanduse ja oma sõnade kohaselt otsis tööde teostajat Selistest. Seda leidmata, pöördus ta tööde korraldamiseks vallavalitsuse poole. Rootsist korraldatud korjandustest laekus avatud arveldusarvele kokku

72407 krooni ja tööde teostamise eest on makstud ehitajatele vastavalt sõlmitud lepingutele. Tehtavad tööd kavandati koos annetajate esindajatega, samuti oleme tehtud kulutuste kohta esitanud igal aastal aruande ja annetajad on käinud töid üle vaatamas. Vaadates kirikut, on kõigile nähtav vale, et remonditi ainult ühe torni katus ja värviti aknaraamid. Kui reklaamitakse ennast Seliste kiriku taastajatena, võiks ennast vähemalt tehtuga kurssi viia. Võrreldes tehtud tööde mahtu ehitushindadega, väidan, et tööd on õnnestunud teha odavalt, samuti pole ükski vallaametnik tööde korraldamise eest tasu saanud.

Lugedes Vaimuväe valimisplatvormi, selgub, et siiski mitte kõik pole valesti läinud. Kui oleks soovitud ennast omavalitsuse tegevusega kurssi viia, oleks saadud teada, et paljugi sealtoodust juba on olemas ja toimib. Nii ei ole noorsootöö osas vaja "organiseerida õpilasmalevat alates 2003. aasta suvest", sest see on töötanud juba 2 aastat. Samuti on tegeldud töötutega, eakatega, muretsed kütet, tähtpäevadel õnnitletud, tööle rakendatud tugiisik-avahooldustöötaja, 35 inimesel on oma hooldaja, talvel lükatakse lahti teid jne.

Miks pean siis Vaimuväe valimisplatvormi paljuski katteta lubadusteks?

Eeskätt sellepärast, et oma platvormi realiseerimiseks tuleb Vaimuväe kolmel kandidaadil teha koostööd teistega. Kahjuks aga eelmises vallalehes avaldatu põhjal ei viita miski koostöösoovile.

Vaimuväe valimisplatvorm sisaldab peamiselt sotsiaalkulutuste olulist suurendamist. Tuleb endale aru anda, et selle peavad kinni maksma valla maksumaksjad ja minu arvates seda täna ei suudeta. Ka ei pea õigeks, et sotsiaalkulutusi suurendatakse omavalitsuse teiste kohustuste arvelt, mis Vaimuväe platvormis on käsitlemata.

Ei tahaks tagasi aega, kus küttevõlad olid veerand miljonit ja asi lõhnas tugevasti pankroti järgi. Täna räägime amortiseerunud katlamaja remondist vältimaks olukorda, kus istume külmas. Ei arva, et peaksime selle tegemata jätmata ja selle asemel katma

võlgu ning võtma täiendavalt tööle võlaprobleemide lahendajaid ja psühholooge. Samas on võlglastega tegelemine olnud üks mahukaid tööloike. Ei pea õigeks võlglaste salastamist, sest nende osa maksavad kinni teised tarbijad ja miks nad ei tohi siis teda, keda toetavad. Vallavalitsus on võlgnikke toetanud, koostatud maksegraafikuid ja organiseeritud vara müüki. Ei saa väita, et need protseduurid oleksid kulgenud üksteisemõistmise õhkkonnas. Kas oleksid aidanud psühholoogid ja väliskonsultandid, nagu soovitab Vaimuvägi?

Hättasattunutege tegeleb vallas sotsiaalsüsteem oma toetustega sotsiaaltöötaja juhtimisel. Täiendavate töötajate töölevõtmise asemel tuleks olemasolev raha ikkagi hädasolijate toetusteks kulutada.

Kultuuri osas leian, et kõigis küldes võrdselt kultuuri arendada pole võimalik ega mõttekas. Ilmselt tegutsevad väiksemad külad ka edaspidi väljakujunenud keskustes koos. Oma initsiatiivi ja ürituste toetuseks on vallas olemas omaalgatustoetus.

Arvan, et Tõstamaa ei vaja üksteise süüdistamist, vaid koostööd ja konstruktiivset asjade arutamist. Koostöö Jaaguranna lillelaagriga on viimasel aastal olnud küll kahepoolne kuid samas pisut kummaline: volikogu ja vallavalitsus püüavad leida võimalusi sealse tegevuse toetamiseks, lillelaagrist tulevad süüdistused, vähe andsite, valesti andsite ja halvasti tegite.

Ilmselt tasuks Jaak Tomsonil vaadata lisaks oma tegemistele ka teisi. Siis näeks ta, et vallas on palju inimesi, kes samuti püüavad oma parimat anda, organiseerivad üritusi jne. ega pea ennast seepärast narrideks. Kõik polegi ainult halvasti.

Jaak Tomsoni artiklite korduv teema on kuningas, õuenarr, alastiolek ja peegli ees seismine. Ei saa küll nendest kalambuuriidest hästi aru, aga kui see peaks kuidagi minuga seotud olema, siis jään ka edaspidi oma orientatsiooni juurde käia riietes, mitte alasti.

Toomas Rõhu

TERVIST KÕIGILE!!!

Riigi eksisteerimise peamine ülesanne on tagada kodanikele kõik, mis on vajalik hea enesetunde ja tervise hoidmiseks või taastamiseks. Seda mõtet üle kogu vabariigi peavad kandma kohalikud omavalitsused.

Kohalikul omavalitsusel on oluline roll täita kohaliku elu korraldamisel. Iga küsimus, mis võetakse arutlusele ja seejärel ka tehakse üks või teine otsus, peab olema tehtud eelkõige silmaspidades inimese tervist.

Heast tervisest saadakse aru erinevalt, see ei ole mitte ainult haiguse või valu puudumine, vaid seisund, mille juures on inimesel hea olla, tema kehal ja vaimul on kerge. See keerukas lause kätkeb endas mitut erinevat tõsiasja, mida kõike tuleb silmas pidada omavalitsusel elu korraldamisel. Kõik inimesed on erinevad, erinevad on nende vajadused. Vastsündinud beebi, lasteaialaps, koolipoiss-koolitüdruk, haridusteed jätkav või ellu astuv noor inimene, täistööeas elanik, vanemaeline ja rauk. Kõik nad on võrdsed, samas ääretult erinevad, neil kõigil on oma vajadused, mida ainult nemad või nende lähedased kanda ei suudaks.

Tervishoiu all mõeldakse esmalt arstiabi, aga olulisem on tagada inimestele tingimused ja teadmised, kuidas säilitada või parandada olemasolevat tervist. Eestis kogub üha enam hoogu meditsiinireform, mille käigus langeb järjest suurem vastutus just esmatasanditervishoiule. See tähendab seda, et üha enam ja enam patsiente peavad saama hea abi kodulähedasest perearstikeskusest. Töö selles suunas on toimunud ja jätkub ka lähiaastatel. Igal aastal läbib perearst mitmed koolituskursused, varustusse lisanduvad üha uuemad

seadmed. On lootust, et lähiaastal on Tõstamaal võimalikud uuringud, milleks pidi patsient seni ootama 1-2 kuud. Igapäevatoos on oluline iga vastvõtule pöördunu põhjalik läbivaatus, analüüsid, hästitoimiv meeskonnatöö, erinevate seadmete kasutamine haiguse võimalikult varaseks avastamiseks, edasi juba koostöö kõige õigema kitsama erialaarstiga. See oleks ideaalilähedane tervishoiu korraldus, mille poole oleme teel. Patsientide aktiivne liikumis- ja taastusravi korraldamine nii taastusravikeskuses kui kodudes, see on vahest olulisim tahk mitmete krooniliste vaeuvustega toimetulemisel.

Mis on meie valla tervishoiu kõige olulisem?!

- Väikelaste tervishoid, noorte lastevanemate koolitus, igakülgne nõustamine. Vanemate vastutustunde kasvatamine.

- Lasteaialapse ja koolinoore arengu jälgimine, nii kehalise kui vaimuhälbe varane avastamine. Noore enda, kodu, kooli ja mitmete erialaspetsialistide toimiv koostöö. Tervetele eluviisidele pannakse alus koolis, terviseõpetuse kvaliteedi jälgimine ja tagamine.

- Hästitöötav perearstikeskus, põhiliste uurimisvõtete, analüüside rakendamine kohe haige esmasel pöördumisel. Uuringud raskete haiguste varaseks avastamiseks kui patsiendil vaevasi ei olegi. Tänapäevaste infotehnoloogivõimaluste parem ärakasutamine patsiendi konsulteerimiseks kaugel asuva spetsialistiga.

- Terviseedendus kõigile soovijatele. Töötava tervisekooli tegevuse laiendamine, uute liikmete kaasahaaramine, ka nende, kes ise ei söenda teha esimest sammu, kuigi huvi

tunnevad. Iga elaniku vastutuse tõstmine omaenda tervise ees.

- Vanemaeline järjekindel arstlik jälgimine, krooniliste vaevuste järjekindel ravi, vajadusel kohene ravi kohandamine muutustega, toimiv koostöö teiste spetsialistidega. Vajalik on koduõenduse edendamine, nii saaks mitmed haigused-seisundid ravitud vanemaeline kodu, ilma vajaduseta sõita ravikuuriks haiglasse.

Et kõik see saaks toimida ja areneda ka tulevikus, peab jätkuma seni hea koostöö kohaliku võimu ja tervisekeskuse meeskonna vahel. Arstil volikogu liikmena on ka kohustus hinnata igat otsust kõigi inimeste tervise seisukohalt ja vajadusel ütelda oma hinnang.

Lisaks

Lugupeetud vallaelanikud !

Lugege veelkord läbi kirjatükk, mis ilmus Tõstamaa Tuultes septembris 2001.a. ja pidage veidi aru. Vaktsineerimine on tõhus meetod rasketest haigustest hoidumiseks. Osa vaktsiinide eest tasub riik, kuid teiste eest tuleb ise maksta. Miks mitte kinkida oma vanavanematele või lastele sünnipäevaks tavapärase ninninänni asemel hoopis vaktsiin, mis võib neid kaitsta rasket, ka surmaga lõppeda võivast haigusest. Mõtelgem selle peale!

Nagu märgitud, on vaktsineerimiseks sobiv aeg praegu jõudmas kätte. Kõik, kes on sellest huvitatud, olete oodatud vastvõtule. Siis selgitame välja kõige õigemad lahendused ja väljastame ka vaktsineerimispassi.

Head tervist kõigile soovides

Madis Veskimägi

Kui tegijaid, siis nägijaid

Emad on alati hoolsamad kui lapsed. Seepärast loevad nad ka igasuguseid kuulutusi. Nemad nägid ka kutset algava sügise auks korraldatavale piknikule. Kogunesime alevisse valla kaardi ette. Oleme koolist tulles enne ka märganud jämedaid puust poste plekist tahvlitega, aga pole lugenud,

mis seal kirjas. Nüüd rääkis retke korraldaja Evi Liiv meile huvitavaid lugusid Tõstamaast ja meid ümbritsevatest taimedest. Jõudes Levaroti mäele, lõimegi pikniku lahti. Kõigil olid söögid-joogid kaasas ja seda jagasime omavahel. Kõige parem oli Liivi Tõnissoni õunakook. Retke põnevaim hetk oli Levarotis nastiku leidmine. Uss oli sügiselt uimane ja Evi Liiv võttis ta kätte. Saime kõik

teda puudutada, mispeale nastik ainult keelt näitas. Tekkis tahtmine terraariumisse madusid vaatama minna.

Tore matk oli.

Nüüd loeme hoolsamini kuulutusi ja reedel sattusime diskole. Aga see on juba uus lugu.

Stiina Riin ja Frieda.

Tõstamaa õpilasmalev 2002.

Reeglina möödub suvi alati väga kiiresti. Eriti siis, kui on palju huvitavat tegevust. Ja reeglina saabub suve järel sügis. Ühelt poolt on sügis kõige algus; teiselt poolt lõpetus ja kokkuvõtete tegemise aeg. Kõige sobilikum oluks suviseid tegusaid hetki kokku lugeda juba septembris, kuid ka järgnevatel sügiskuudel on küllalt reibas end suvemeenutustest turgutada lasta.

Minu suveteemaline artikkel valmis samal päeval, kui eelmine "Tõstamaa Tuulte" number päevavalgust nägi. Lugesin rahulikult valimishõngulist ajalehte, kuni jõudsin ühe valimisliidu platvormini noorsootöö asjus ja olin üpris nõutu. Nimelt deklareerib see valimisliit, et Tõstamaa vallas tuleb juba! 2003. aasta suvest organiseerida õpilasmalev, et anda koolinoortele taskurahateenimisvõimalus ja töökogemus enne iseseisvat elu... Usun, et terve hulk asjaga suuremal või vähemal määral seotud inimesi olid sellest mõttevälgatusest hämmastunud ja solvunud, sealhulgas need koolinoored, kes Tõstamaa õpilasmalevas nii 2001. kui 2002. aasta suvel töötasid. Mõnede asjadega võiksid kandidaadid vähemalt enne valimisi ikka kursis olla.

Tegelikult on Tõstamaa vallas õpilasmalev töötanud juba kaks aastat; sel suvel kogunisti kaks rühma: Tõstamaa rühm Kirsti Talu juhatusel ja debütandina Annuste rühm Maris Maruse ja Evelyn Liländeri juhatusel. Mõlemad rühmad tegelesid põhiliselt maasikakorjamisega.

Tõstamaa malevarühmas töötas ligikaudu 20 last, kellest mõned vahepeal pealinnas tantsupeol käisid. Lapsed olid vanuses 10 kuni 15. Igal hommikul sõitis buss meile järele ja Tõhelast sõitsime Pootsi tööpõllule juba 5.45!

Ühe rühma juhendajana tunnen ma väga suurt headmeelt kohusetundlike ja mõnusate laste üle, kes ei lasknud end segada ei kuumast päikesest ega selleaastasest maasikavähesusest ega ülivarahommikusest ärkamisest!

Veidi olen häiritud mõnede - üldjuhul ka toredate laste hoolimatusest ja absoluutsest kohuse- ja vastutustundetusest, mis häiris

Tõstamaa õpilasmalev ja Kirsti Talu.

töökorraldust ja tekitas piinlikkust meie tubli tööandja Milvi Ranna ees. Veel tahan rääkida malevakokkutulekust Valgerannas, kust võttis osa 15 rühma. Ilm oli vihmatu ja lõunamine, nagu me suvel harjunud oleme. Võtsime osa umbes kaheteistkümnest (vist isegi rohkem oli neid) erinevast etteastest, mille eest saime terve hulga plusspunkte. Tüüpilisemad olid kõiksugu spordivõistlused – rahvastepallis saime muidugi esikoha (aitäh Sirlil!); siis igasugused laagritemaatilised ülesanded – laul ja telkimisplatsi atribuutika ja malevavorm; mälumäng, liivaportreed (meil filigraanselt teostatud, nagu ka eelmisel aastal) ja kõiksugu šud. Lisaks sobisid kõigile hästi vesijalgrattad, meri ja rand, õine disco ning tantsupeojärgne aktiivne suhtlemine, millest ka vähemalt kaks jaaniussikest osa võtsid. (nii mõnigi laps kohtus nende helendavate ussikestega oma elus esimest korda). Igatahes oli kõigil tore. Punktide kokkuarvutamisel ilmnes, et Tõstamaa õpilasmalev sai üldkokkuvõttes neljanda koha, mis oli seda uhkem, et meid edestasid ainult suurte malevakogemustega koolid nagu Sindi Gümnaasium, ja muidu nimeka Rocc al Mare Kooli rühm.

Koduteel peatusim Audru kiriku juures, kus korraldasime pikniku koos Tõstamaa Annuste rühma ja Pootsi

õpilasmalevarühmaga. (Pootsi rühm oli komplekteeritud Tallinna koolidest); pikniku pearoaks pakuti tuhksuhkruseid ja mõnusiad auhinnakringleid.

Tõstamaa õpilasmalevas töötasid 2002. aasta suvel järgmised õpilased: Leenu Aava, Anette Toomsalu, Reno Runthal, Regina Algpeus, Maris Kiirats, Sigrid Rand, Kristiina Reinfeldt, Tõnu Reinfeldt, Liisu Aava, Andre Väli, Siim Selge, Hardo Roško, Roman Roško, Karli Kiirats, Grete Adler, Katri Martel, Elis Leetmaa, Sigrit Saarts, Piret Bart, Siiri Rätsep, Karoliine Kask Tõstamaa Keskkoolist; Janika Siig ja Kristi Ränk Pärnust ja Saaremaalt; üksikuid päevi olid tööl Raimo Haljas, Siim Sireli, Kristel Jürgens, Marta Põltsam, Karin Kiisler, Ida Joao, Isabel Joao, Reio Toomsalu, Tamo Runthal, Rain Kaljurand ja mõned teised.

Tõenäoliselt ei kao ka 2003. aastal õpilasmalev Tõstamaalt kuhugi.

Siinkohal oleks sobilik teatada, et kui keegi soovib malevlastele järgmiseks suveks tööd pakkuda, siis võiks juba praegu Tõstamaa Keskkooliga ühendust võtta ja oma soovidest teada anda.

Aitäh maasikalistele ja Milvile!

Kirsti Talu
Tõstamaa Keskkool

Kas me vajame noortevolikogu?

Olen noor ja tunnen huvi, mida saan iseenda ja oma eakaaslaste heaks teha. Üks kindlaim viise oma huvide eest seista on läbi kohalike volikogude. Valimiste eel tehtud statistikast näen taaskord aga lootusetust ning minnalaskmist. Noortel pole piisavalt mõju omavalitsuse asjades ega esindatust volikogudes. Üks või kaks nooremepoolset esindajat kohaliku võimu ja otsute juures ei ole kindlasti piisav. Tihti on olukord veelgi hullem, sest volikogus pole ühtegi alla kolmekümne viie aastast ärksama ning uudsema mõttelaadiga inimest. Just selline on olukord täna, vähem kui kuu aega enne omavalitsuste valimisi, vähemalt 2 omavalitsuses Pärnumaal. Optimistina usun, et ka need volikogud soovivad noortele parimat, kuid iseasi, kui piisav see on ja kui teadlikud ollakse seal noorte tegelikest vajadustest. Nende tehtule antakse hinnang 20. oktoobril noorte valijate poolt. Vähemasti ma loodan seda. Paraku statistika näitab ka teist kurba tendentsi. Noored ei pea valimisi olulisteks ning ei vaeva end hääletama minemisega, aga kes veel, kui mitte noored ise, noori valima peaks. Üheteistkümne iseseisvusaastaga pole olukord paranenud.

Praegu on viimane aeg olukorda muuta. Teen ettepaneku, et Viljandi ja Kuressaare eeskujul tuleks iga vallavalitsuse juurde moodustada noorte nõuandev volikogu. Kuna erakondadel pole väiksemates valdades oma esindusi ja paljudes piirkondades on esindatud vaid üks-kaks poliitilist jõudu, siis tuleks noorte volikokku valida külade baasil-noored ise valivad, kes on arvamusi liider ja keda end esindama saadavad. Kindlasti leiab see idee kriitikat. Lisaks praktilisele nõuandmisele pakuks antud lahendus noortele kogemusi ja uusi teadmisi. Samuti tõstaks huvi üldise poliitika ja koduvalla vastu. Teadupärast juhivad meie elu poliitikud, seda tehakse läbi erakondade poliitika. Samas on aga kurb tõdeda, et ka poliitiliste erakondade noorteseksioonidel puudub samuti reaalne võimalus kohalikus poliitikas kaasa rääkida. Näiteks Keskerakonna Pärnumaa esinaine Monica Rand on Pärnu linnas Keskerakonna 34 liikmelises valimisnimekirjas 28-l kohal. Isamaliidu ja Mõõdukate Pärnumaa noorte esindajaid polegi kandideerimas. Noorte probleemid on samad hoolimata erakonnast. Kõikidel

meie eakaaslastel on uused ja head ideed ning soov oma kodukohta edasi viia. Usun ja loodan seepärast käesolevale noorte volikogude ideele laiapõhjalist toetust erinevatelt aktiivsetelt noortelt. Kindlasti pole noorte volikogu idee vastanduda kohaliku omavalituskoguga. Pigem soovime olla nõuandev ja toetav organ kohalikele juhtidele. Lihtsalt noorte suunavad tähelepanekud ja ajakirjandusele antav sõnum kiirendaks paljusid protsesse ning linna, vallajuhid arvestaksid rohkem noorte huvidega. Samuti võiks noori kaasata omavalitsuste komisjonide töösse. Eriti noori puudutavates kultuuri, hariduse ja sotsiaalvaldkonnas. Vägaagi tõhusaks võivad osutuda taolised noortevolikogud linnades, kus pälvivad oma uuendustega meedia ja üldsuse tähelepanu iseenda ja oma piirkonna tegemistele. Kokkuvõttes kasvab sellega piirkonna tuntus ja populaarsus, millest võidavad kõik.

Karel Tõlp

Eestimaa Rahvaliidu Pärnumaa
Noorteseksiooni esimees
Are valla volikogu liige

Koolivaheajal toimuvast Tõstamaa valla laste- ja noortelaagrist.

Kutsume kõiki meie valla koolilapsi ja -noori sisukasse loomelaagrisse, mis toimub sügisvaheajal Tõstamaa Rahvamajas:

lastele (1.-5. kl.) esmasp., 28. ja teisip., 29. oktoobril ning noortele (6.-9.kl.) kolmap., 30. ja neljap., 31. oktoobril.

Vabatahtlikud 10. – 12. kl. abiturientid on abiks juhendajatele laagri läbiviimisel.

Tegevusalade juhid on meie vallas elavad ja töötavad oma ala hästi tundvad inimesed, kes on nõus vabatahtlikult oma oskusi lastele edasi andma ja aitama neil enda oskusi ise avastada, sest pearõhk laagris on omaloomingul. Laagri eesmärk on õppida hoidma oma kodukohta ning avastada uusi huvisid.

Tegevusalad laagris on järgmised: skautluse tõesed, kodukandi ajaloo teadvustamine, loodusliku materjali kasutamise kunst, eneseväljendamise kunst läbi muusika (ka kohaliku folkloori) ja näitemängu, sportmängud ja orienteerumine looduses, kokakunst, käsitöö jms.

Nii Pootsi kui Tõstamaa koolilastele on jagatud kutseanekedid, kus on kirjas kõik vajalik info ja lastevanematelt loodan saada tagasisidet 21. oktoobriks kas Tõstamaa Rahvamajja, Tõstamaa Keskkooli õpetajate tuppa või Pootsi koolimaja õpetajate tuppa.

Mõlema laagri algus on kl. 9.00. Laager sisaldab peale eelnimetatud tegevuste ka väljasõite loodusesse, kohtumisi põnevate külalistega ja

pidulikku lõpetamist algusega kl. 17.00. Samuti ühte ööbimist rahvamaja ruumides. Ööbimiseks võtta võimalusel kaasa oma madrats ja magamiskott. Nende puudumisest palun teatada. Palve on, et taskuraha keegi kaasa ei võtaks, sest toitlustamine on korraldatud.

Laagrite lõpetamistele, s.o. 29. okt. kl. 17.00 ja 31. okt. kl. 17.00 ootame ka lapsevanemaid ja samuti kaasaelavaid vallaelanikke.

Laagrit toetab Kihnu Väina Merepark.

Laagri korraldajate nimel
Õnnela Pärnaste
(tel. Rahvamajas 96 172 ja
mob. 05236350)

Lasteaia lood

Ka lasteaia algas uus aastaring septembris. Kaks esimest nädalat meil õppetööd ei toimunud. Lapsed kohanesid uuesti režiimiga ja harjusid kollektiivis üksteisega arvestama. Lisaks eelmisel aastal käinutele võtsime juurde 7 uut last sõimerühma ja 3 aiarühmadesse. Praeguseks on lasteaia kokku 51 last.

23.-27.sept. korraldasime näituse "Tere, sügis!" Sel aastal osalesid lapsed ja lapsevanemad aktiivsemalt, toodi palju toreid eksponaate. Heameelt tunneme selle üle, et vanemad meisterdasid kodus koos lastega ja suutsid luua vigurkartulistest,

porganditest, peetidest ja kõrvitsatest meeldejäädavaid kompositsioone.

Sügist käisime seekord vastu võtmas Jaaguranna Lillelaagris. Paljud täiskasvanudki sattusid sinna esmakordselt. Nautisime kaunist loodust, ilusat ilma ja mereranda, ronisime kividel! Hiljem lõkke ääres sõime kaasavõetud sügisande. Meile pakuti ka ravimteed ja Katrini küpsetatud maitsvaid õunapomme. Alex ja Jaak mängisid lastega laulumängu, rääkisid oma töödest-tegemistest.

Tagasiteel külastasime Seliste külatuba ja puukirikut. Täname meeldiva hommikupooliku eest ja

soovime häid suhteid Lillelaagriga säilitada ka edaspidi.

Suurt rõõmu tunneme uuest piirdeaiast, loodame, et see oli investeering järgmiseks 30-ks aastaks. Aitäh teile, Viktor, Ain ja Manivald.

Oktoobris ootavad meid mitmed huvitavad üritused. Kohverteatriga külastab meid 8.okt. Heino Seljamaa, 15.okt. korraldame leivapäeva. Oleme külla kutsunud Ingvari ema, kes küpsetab ise koduleiba. Tervisepäeva läbiviimiseks palusime abi Efeeliinelt. Novembris aga soovime isadepäeva Päästeameti uuel asfaldil tähistada.

Aita Lind

Lasteaia juhataja

Lugemissoovitus

Napoleonist on kirjutatud sadu raamatuid ja tema elulugu on enam-vähem kõigile teada. Aga nagu ütleb rahvatarkus, et inimene huvitubki rohkem ainevaldkonnast, mis on talle kuidagi tuttav ja tahaks nagu midagi veel teada. Just seda täiendavat teadmist pakuvad kaks hiljuti ilmunud raamatut Napoleonist: Frank McLynn "Napoleon" ja Robert Widl "Napoleoni hukatuslik perekond".

Esimene neist annab laiahaardelise ülevaate kogu Napoleoni elust. Ma pole varem lugenud põhjalikumalt elulooraamatut kui kõnesolev. Sealjuures saavutatakse hea loetavus ka tõeliselt nauditava kirjandusliku stiili ja huvitavate faktide rohkusega. Lugemisega ühele poole saamine on päris raske pätkel – 600 lk hästi tihedat trükikirja, aga olles kord lõpule jõudnud, oled tõeliselt rahul.

Teises raamatus on esikohal südamlik emaarmastuse ülistamine,

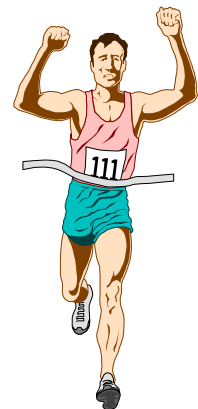
kus minu arvates keskmeks tegelaskujuks pole mitte niivõrd Napoleon kui tema ema Letizia. Kui kahte raamatut järjestikku lugeda, avastad kindlasti vasturääkivusi sündmuste ja isikukirjeldustes erinevate autorite käsitluses. Aga see ongi huvitav, sulle jääb võimalus oma arvamuse kujundamiseks.

Efeeliine

Laupäeval, 26. oktoobril

XIX TÕSTAMAA JOOKS

☞ pikkus 7,5 km,
start kooli juurest 14.30
kirjapanek alates 13.30
osavõtumaks 15 krooni

arvestus veteranide (NV alates 1967, MV 1962), täiskasvanute (N 1968-84, M 1963-84), A (1985-86), B (1987-88), C (1989-90), D (1991-92) vanuseklassides

auhinnad, saun!

LASTEJOOKS

☞ 1993 ja hiljem sündinutele, start 14.15, pikkus 700 m, osavõtumaksuta

Seliste külatuba**Tule nagu oled !**

Laupäeval 12.oktoobril.

Seliste küla lõikuspidu*"Kes tahab vihku kõita?"*

15.00 Lõikuspeo Jumalateenistus.

Seliste puukirik.

16.00 Kohtumine valimisliiduga "Vaimu vägi".

Seliste külatuba

Kandidaadid: Nr.117 Alex Trope.

Nr.118 Jaak Tomson.

Nr.119 Riho Väli.

17.00 Lõikuspeo luuleõhtu.

Oma luulet loeb Evi Tigane. **Seliste Rahvamaja.**

19.00 Lõikuspidu-Kes tahab vihku kõita?

Esineb ja tantsuks laulab ning mängib rahvatantsu ansambel **"Kägara"**.**Pilet 20 krooni. Pidulõpe südaööl.**

20. okt. kell 17.00 "Enesetervendamine ja REIKI"

Alternatiivmeditsiini terapeut Hele Jaagu.

27. okt. kell 17.00 Ravimtaimed ja tervislik toitumine.

Proviisor Salme Siimikser.

3. nov. kell 17.00 Ravimtaimed ja tervislik toitumine.

Proviisor Salme Siimikser.

10. nov. kell 17.00 Isadepäeva kitarriõhtu.

Kitarril Önnela Pärnaste.

*Võimalik tellida klassikalist ravimassaazi
tel.58198 Katrin Kester.***Tõstamaa hooldekodu**

Reedel.11.okt.kell 17.00

Kella viie tee koos luuletaja Evi Tigasega, valimisliidu

Vaimu vägi kohtumine valijatega.

Pootsi kool

Laupäeval 12.okt.kell 13.00

Kella ühe tee koos luuletaja Evi Tigasega, valimisliidu

Vaimu vägi kohtumine valijatega.

Tõhela Rahvamaja

Pühapäeval, 13. okt. kell 13.00

Kella ühe tee luuletaja Evi Tigasega, valimisliidu Vaimu

vägi kohtumine valijatega.

Tõstamaa Rahvamaja

Pühapäeval 13.okt.kell 16.00

Kella nelja tee koos luuletaja Evi Tigasega, valimisliidu

Vaimu vägi kohtumine valijatega.

Selts **"Kägara"** moodustati 1988. aastal. Koidula Gümnaasiumi õpetajate folkloorirühm ja 11 aastat tantsinud lõpetajate tantsurühm ühinesid üheks seltsiks. Juba 1990. aastal võtsime vastu Rootsist Vallentuna tantsurühma ja endiste ruhnlaste Elsa ja Jakob Steffenssoni pererühma. Käisime koos Ruhnu saarel. 1991. aastal olime külas Rootsi Kuningriigis. 1992. aastal võitsime folkloorikavade ülevaatusel teemal "Häädemeeste kõrtsilood 20. sajandi algul." Ruhnlastega koos õppisime ära Ruhnu tantsud. Neid tantse tantsisid

endised ruhnlasted. 1992. aasta Baltical Tallinnas esitasime Häädemeeste ja Ruhnu kava. 1994, 1997 ja 1999 tantsisime tantsupidudel Tallinnas. "Kägara" on aidanud korraldada tantsupidusid Raeküla, Koidula ja Kalevi staadionitel. Suur töö oli 2001. aasta suvel tantsulavastuse "Kivine armastus" ettevalmistamisel ja läbiviimisel. "Kägara" on esindanud Pärnut sõpruslinnade festivalidel Siofokis ja Šiauliais. On võetud osa festivalidest Ungaris, Rootsis ja

Saksamaal. "Kägara" on algusest peale oma tantsu-, laulu- ja pillirühm.

Elfriede Nikolai
tantsuõpetaja

Vastuartikkel iseenda kirjutatud artiklile!

On olemas ainult üks viis teistes midagi muuta - muuta kõigepealt iseennast. Muutke oma mõtteid ja harjumusi - ja teised muutuvad automaatselt. Aga kedagi teist sõimata - see on täiesti kasutu. Süüdistada teisi tähendab asjata raisata oma jõudu. Te peate seda hoidma. Seda läheb teil elus väga vaja muutusteks. Nii et loobugem mängimast abituud ohvreid ja hakakem tegema midagi konkreetset, et end aidata.

Louise L. Hay, raamatust "Tervenda end ise"

Eelmises lehes kirjutatud artikkel "Peeglike, peeglike seina peal" sai juba enne "Tõstamaa Tuulte" taasilmumist tugeva kriitika osaliseks. Tunnistan ka ise, et see artikkel minu poolt oli täielik viga. Samas oleksin tahtnud selles lehenumbris vabandada, kuna ei kontrollinud teostatud tööde aruandlust Tõstamaa vallavalitsuses. Pean aga kahetsusega nentima, et kuigi olen püüdnud tagantjärelegi oma

viga parandada ja kontrollida oma süüdistuste mittepaikapidavust, et valla raamatupidaja pr. Liivi Heametsa ja vallavanema hr. Toomas Rõhu ees vabandada, pole olnud mul viimase nädala jooksul võimalust saada vastutavate isikute poolt allkirjastatud aruandluse koopiaid. Luban heastada oma vea seega järgmises lehenumbris, kui olen tutvunud kiriku remondikulude aruandlusega.

Jaak Tomson

Õnnitleme oktoobrikuu sünnipäevalapsi!

*Aastad kui helmed on lükitud paela,
kõigile kandmiseks pandud nad kaela.
Olgu Sul tervist ja tugevust veel,
et kaelas ei tunneks Sa aastate keed.*

Lilli Ussanova	93	Laura Kornfeldt	88	Endel Vainamäe	65
Elviine Jänes	90	Arnold Kaleviste	83	Endel Metsamägi	60
Elikonida Metsa	88	Juhan Hannus	83	Rein Rand	60
		Lidia Vanatoa	82	Ants Pirsso	55
		Ella Randi	78	Milvi Rea	55
		Andrei Kase	77	Varje Kütt	50
		Niina Allikas	77	Vello Slugen	50
		Linda Männamäe	73		

Mis toimub?

Tõstamaal –
Rahvamajas:

Reedel, 11. okt. kl. 19.00

SÜGISPIDU

28. - 29. okt. ja 30.-31. okt.

TÕSTAMAA VALLA LASTE- JA NOORTELAAGER

Pühapäeval, 27. okt.
TÕSTAMAA JOOKS'2002

Isadepäeva üritused nii suurtele kui väikestele
(jälgi reklaami!)

Tõhelas –

Novembrikuu alguses
LÕIKUSPIDU

Pootsis –

POOTSI RAAMATUKOGU
50. AASTAPÄEV

Manijal –

Neljapäeval, 10. okt. kl. 18.00
KONTSERT

Häädemeeste naiskvartett

Selistes -

Vaata lk. 11.

Tänu

Tõstamaa vallavalitsus tänab neid inimesi, kes
toetasid Väike-Oja talu elanikke nende õnnetuses.

Tõstamaa Rahvamajas
Reedel, 11. oktoobril kell 19.00

Sügispidu

Miss Teini' 2002 show

Üllatusvahepalad pr. Sügiselt

Õhtu jätkub tantsuga

Ans. "LIHTNE VIIS" Tartumaalt

Muusikat rahvuslikust kantrini

Pidu poole ööni!

Pääse 30 kr.

Õpil., pens. 20 kr.

Alates 02. oktoobrist on igal kolmapäeval
võimalus osaleda **BEEBIKOOLIS**.

Algus kell 11.00.

Kohtumiseni taastusravikeskuses!

Otsime veel!

Kalendritegijad tänavad juba saabunud fotode
eest, aga loodavad, et tuleks ikka veel ja veel...
Suuremat valikuvõimalust omades on ju
võimalus, et asi st. meie kalender 2003 tuleb
jälle parem kui kunagi varem. Võivad olla ka
digi-fotod, sel juhul aadressil:

karin@tostamaa.parnu.ee

**Tõstamaa
valla
ajaleht**

Toimetus:

Lea Rannik Tõstamaa Raamatukogu
Alo Adler Tallinna Tehnikaülikool
Trükkinud OÜ Hansaprint

tel. 96 184

lea.rannik@mail.ee

tel. 96 231

alo.adler@mail.ee